

Kunta palvelee, tuottajat vaihtelevat

Varkauden kaupungin talous on riittänyt palveluiden tuottamiseen hyvin. Välillä on kaupungissamme villiinnyt kuluttamaan enemmän kuin on ollut tuloja. Seurauksena ovat olleet alijäämäiset tilinpäätökset. Kaupunkimme on siis velkaantunut tai ainakin joutunut syömään omia säästöjään. Alijäämäisyys kaupunkimme taloudessa ei ole hyvä asia. Vuodelle 2017 kaupunkimme nosti, perussuomalaisten vastustuksesta huolimatta, tuloveroprosenttia ja kiinteistöveroja. Tämä ei ole paras tapa korjata julkisen talouden heikkoa tilaa, on olemassa muita mahdollisuuksia.

Julkisten palveluiden tuottamiseen on erilaisia mahdollisuuksia. Ajatellaan vaikka päiväkoteja, jotka nykyisin voivat olla kunnan omia tai yksityisiä. Tärkeää on, että olipa palvelu mikä tahansa terveydenhuollosta kouluihin, miettiä kustannustehokkaita ratkaisuja palvelun tuottamiseen. Usein käy niin, että yksityisen yrityksen tuottamana palvelut ovat edullisempia ja silti niissä on sama laatu. Kun kaupunki ostaa yksityiseltä edullisemmin, verovarot jää muuhun käyttöön. Tulee huolehtia siitä, että palveluiden osalta meillä on käytettävissä laatuksiteerit, joita kaikkien on noudatettava. Tämä mahdollistaa kilpaillut markkinat julkisten toimijoiden ja yksityisten välillä. Palveluiden sisältöjä voidaan tällöin verrata.

Varkauden kaupungin talouden tiukkoja aikoja tarkasteltaessa on hyvä miettiä näitä palveluiden tuottamisen mahdollisuuksia yksityisen sektorin toimesta. Voidaan saada tehokkuutta lisää ja säästää niukkoja verovarot muihin palveluihin tai alentaa veroja. Onhan se hyvä, jos päiväkoteihin menee vähemmän ja siten osa varoista voidaan ohjata vaikkapa nuorisotyön käyttöön.

Jotta veroja ei tarvitsisi korottaa, tulee siis tehostaa kaupungin omia palveluita ja miettiä ulkopuolisten toimijoiden käyttöä. Ulkopuolisten toimijoiden osalta on kuitenkin syytä aina muistaa kaupungin oma menokuri, ei pidä suostua liian suuriin tukien tai hintojen korotuksiin ulkopuolisen toimijan osalta. On tärkeää huolehtia siitä, että yksityisen sektorin kanssa asioidessaan kaupunki huolehtii omasta edusta. Eli, kun käytetään yksityisiä yrityksiä palveluiden tuottajina, ne ovat osa kaupungin palveluntuotantoa ja siten sidottuja kaupungin taloudellisiin edellytyksiin maksaa palveluista. Jos hinnat karkaavat käsistä tai korotukset ovat liian suuria, pitää kaupungin silloin tarkastella palvelun tuottamisen muita mahdollisuuksia. Markkinat yleensä aina tuottavat paremman ratkaisun. Liian suuret korotukset häviävät kilpailutuksen jälkeen.

Tämä koskee myös tulevaa sote-ratkaisua. Siinä julkisen sektorin omat terveydenhuollon palvelut yhtiöitetään, jotta voidaan kilpailutilanteessa ratkaista kumpi tuottaa sote-palvelut edullisemmin: yksityinen vai julkinen sektori. Reilu kilpailutilanne pistää julkisen sektorin tehostamaan omaa sote-palveluiden tuotantoaan.

Minä uskon markkinatalouden ratkaisuun monien julkisten palveluiden tuottamisessa; paras yhtiö voittaa, kun laatuksiteerit ovat kaikille samat. Liian kalliit ratkaisut tippuvat kilpailussa. Monimutkaisessa, tietoa runsaasti tarjoavassa ja verkottuneessa maailmassa, markkinat pystyvät kohdentamaan resurssit edelleen tehokkaimmin. Julkisen sektorin liiallisella ohjauksella saavutetaan huonompi tulos ja yleensä se on liian hidas reagoimaan nopeasti muuttuvissa tilanteissa. Ketterät ja verkottuneet yhtiöpohjaiset ratkaisut ovat tätä päivää.

Pasi Paananen
kuntavaaliehdokas, kaupunginvaltuutettu (ps)